

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาการเรียกค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันภัยของ ผู้ประกอบการ

ปัจจุบันประเทศไทยมีสถานการณ์การชุมนุมอยู่บ่อยครั้ง เนื่องจากปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ประการที่สำคัญประเทศไทยมีบทบัญญัติรับรองสิทธิเสรีภาพในเรื่องดังกล่าว และจากสิทธิดังกล่าวก็ทำให้มีการชุมนุมบ่อยครั้ง ซึ่งการชุมนุมแต่ละครั้งใช้ระยะเวลาที่ยาวนาน มีการเปลี่ยนแปลงสถานที่ชุมนุมเป็นย่านเศรษฐกิจที่สำคัญ ทำให้ผู้ประกอบการที่อยู่บริเวณที่มีการชุมนุม ได้รับความเสียหายและบุคคลทั่วไปได้รับความเดือดร้อนจากภัยดังกล่าวด้วย

ผู้ประกอบการที่ได้รับความเสียหายที่ได้ทำประกันภัยไว้กับบริษัทประกันภัยก็ไม่ได้รับค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันภัยเนื่องจากบริษัทประกันภัยอ้างว่าอยู่นอกขอบเขตของความรับผิดชอบทำให้ผู้ประกอบการต้องใช้สิทธิทางศาลโดยได้ดำเนินการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนที่ผู้ประกอบการควรจะได้ เห็นได้จากคำพิพากษาของศาลแพ่งหมายเลขคำที่ ผบ. 1212/2555 ที่บริษัทประกันภัยยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ ซึ่งผู้เขียนจะทำการวิเคราะห์ถึงที่มาของสภาพปัญหาเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์ลักษณะของความเสียหายที่ผู้ประกอบการควรเอาประกันภัยได้

ผลกระทบจากการชุมนุมได้ก่อให้เกิดความเสียหายหลายประการ โดยการชุมนุมแต่ละครั้งนั้นไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน พ่อค้า แม่ค้าและผู้เดินทางสัญจรไปมาเท่านั้น แต่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจห้างร้าน บริษัท ห้างสรรพสินค้า โรงแรม สร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจและภาพลักษณ์ของประเทศเรียกว่ากระทบต่อการทำมาหาได้ของผู้ที่เกี่ยวข้องที่อยู่ในย่านการชุมนุม การใช้สิทธิเสรีภาพในการชุมนุมเพื่อแสดงออกถึงข้อเรียกร้องของตนได้มีการชุมนุมที่ใช้ระยะเวลาที่ยาวนาน เปลี่ยนรูปแบบการชุมนุมไปอยู่ในย่านเศรษฐกิจที่สำคัญเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง เท่านั้นยังไม่พอลการชุมนุมยังสร้างความวุ่นวาย เดือดร้อน มีการทำลายทรัพย์สินของผู้ที่อาศัยบริเวณที่มีการชุมนุม การกระทำเหล่านี้ย่อมเป็นการกระทบต่อสิทธิของผู้อื่น อาจเรียกได้ว่าเป็นการสร้างบาดแผลทางจิตใจ เป็นการละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และดูเหมือนว่าการเรียกค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันภัยยังเป็นปัญหาสำหรับผู้ประกอบการ โดยเริ่มมาตั้งแต่

มีการชุมนุมไปจนกระทั่งยุติการชุมนุม โดยมีดังต่อไปนี้ ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการชุมนุมสามารถแบ่งประเภทความเสียหายได้ดังต่อไปนี้

- 1) สิ่งปลูกสร้าง หมายถึง ตัวอาคารที่ปลูกสร้างขึ้นมา
- 2) เฟอร์นิเจอร์ หมายถึง เครื่องเรือน เครื่องใช้สอย และสิ่งจำเป็นอื่น ๆ ที่จะต้องอยู่ภายในตัวอาคาร
- 3) สินค้า หมายถึง สินค้าสำเร็จรูปหรือวัตถุดิบของสินค้า
- 4) เครื่องจักร หมายถึง เครื่องจักรต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบธุรกิจรวมทั้งอุปกรณ์เครื่องมือที่เกี่ยวข้อง
- 5) ค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้
- 6) ค่าเช่าสถานที่
- 7) ค่าจ้างคนงาน

ปัญหาของผู้ประกอบการคือ ความเสียหายข้างประเภทยังไม่สามารถทำประกันภัยได้ โดยทางปฏิบัติประเทศไทยจะรับประกันภัยจากสิ่งที่มองเห็น และประเมินราคาจากทรัพย์สินที่มองเห็น อย่างเช่น การประกันอัคคีภัยซึ่งเป็นการประกันวินาศภัยประเภทหนึ่งก็จะให้ความคุ้มครองตัวอาคาร และทรัพย์สินภายในตัวอาคาร สินค้า เครื่องจักร เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องมาจากความเสียหายที่เกิดจากเพลิงไหม้ ฟ้าผ่า ภัยระเบิด หรือการประกันภัยเบ็ดเตล็ดก็เป็นประเภทหนึ่งของการประกันวินาศภัยโดยให้ความคุ้มครองต่อความสูญเสียหรือความเสียหายอันเนื่องมาจากภัยอื่น ๆ ที่อยู่นอกเหนือจากการคุ้มครองของกรมธรรม์อัคคีภัย ซึ่งแต่ละประเภทที่ผู้เขียนกล่าวมานี้ จะต้องมีเงื่อนไข ข้อกำหนด ข้อยกเว้น ในการรับประกันภัยที่แตกต่างกันออกไป ส่วนความเสียหายบางประเภทที่ผู้ประกอบการไม่สามารถทำประกันภัยได้

4.1.1 ค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้

จากการเปิดเผยของตัวแทนกลุ่มเครือข่ายประชาธิปไตยไม่ละเมิดได้เปิดเผยตัวเลขความเสียหายที่ผู้ประกอบการย่านราชประสงค์ในช่วงที่มีเหตุการณ์ชุมนุมตั้งแต่เดือนเมษายนถึงพฤษภาคม พ.ศ. 2553 มีมูลค่าสูงถึง 11,275 บาท

1. ผลกระทบต่อผู้ประกอบการโรงแรมในย่านราชประสงค์มีโรงแรม 6 แห่งได้แจ้งตัวเลขของความเสียหายเข้ามา โดยกล่าวว่าผลกระทบจากการชุมนุมทำให้มีการแจ้งยกเลิกการจัดงานเลี้ยงสัมมนา และลูกค้ามีการแจ้งยกเลิกที่พักเป็นจำนวนมากเพราะเกรงว่าจะได้รับอันตรายจากการชุมนุม เฉพาะวันที่ 19 พฤษภาคม 2553 รวมมูลค่าความเสียหายกว่า 11 ล้านบาท

2. ผลกระทบต่อผู้ประกอบการรายย่อย จากการชุมนุมทำให้ผู้ประกอบการรายย่อยต้องปิดก่อนเวลา ส่งผลทำให้ต้องสูญเสียรายได้จากงานจัดงาน และรายได้ประจำวัน ลดลงร้อยละ 50-60

4.1.2 ค่าจ้างคนงาน

กิจการหลาย ๆ กิจการต้องปิดเป็นการชั่วคราวหรืออาจจะปิดเป็นการถาวร เนื่องจากผู้ประกอบการเหล่านั้นก็ได้รับอันตรายจากการชุมนุม แต่ทั้งนี้ผู้ประกอบการต้องแบกรับภาระค่าจ้างคนงาน

4.1.3 ค่าเช่าสถานที่

การชุมนุมในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการชุมนุมของกลุ่มใดก็ตามมักจะเลือกสถานที่ที่มีอำนาจในการต่อรองได้ โดยส่วนมากจะเลือกพื้นที่ในย่านเศรษฐกิจ สถานที่ราชการที่สำคัญ ๆ และสืบเนื่องจากการชุมนุมทำให้ผู้ประกอบการต่าง ๆ ได้รับความเสียหายจากการชุมนุม ต้องปิดร้านค้าก่อนเวลาที่กำหนดหรือปิดกิจการเป็นการชั่วคราวในระหว่างที่มีการชุมนุม เพราะผู้ประกอบการเขาเกรงว่าจะได้รับอันตราย ปัญหาที่ตามมาคือ ผู้ประกอบการที่เช่าพื้นที่บริเวณที่มีการชุมนุมต้องเสียค่าเช่าให้กับผู้ให้เช่า แต่เนื่องจากผู้ประกอบการไม่สามารถประกอบธุรกิจหรือในช่วงที่มีการชุมนุมสามารถประกอบธุรกิจได้แต่ปริมาณการขายน้อยกว่าปกติ ผู้ประกอบการจึงไม่สามารถหาเงินมาชำระค่าเช่าได้ ซึ่งหากผู้ประกอบการไม่ชำระอาจต้องโดนฟ้องร้องฐานผิดสัญญาเช่าก็เป็นได้

ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าค่าเสียหายดังกล่าวมาทั้ง 3 ประเภทนี้ ควรเป็นค่าเสียหายที่ผู้ประกอบการน่าจะเอาประกันภัยได้ ซึ่งหากพิจารณาคำว่า “วินาศภัย” ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการประกันภัย มาตรา 869 ที่วางหลักว่า วินาศภัย หมายความว่า ความเสียหายอย่างใด ๆ บรรดาซึ่งจะพึงประมาณเป็นเงินได้ และตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 มาตรา 5 ซึ่งให้หมายถึงความสูญเสียในสิทธิผลประโยชน์และรายได้ซึ่งจะพึงประมาณเป็นเงินได้ ดังนั้นจากบทวิเคราะห์ศัพท์ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ความเสียหายใด ๆ รวมถึงการสูญเสียในสิทธิผลประโยชน์และรายได้ ซึ่งจะพึงประมาณได้นั้น ถือเป็นวินาศภัยและสามารถที่จะนำมาทำประกันได้ทั้งสิ้น ดังนั้นวินาศภัยจึงถือเป็นภัยที่เกิดขึ้นแก่วัตถุที่เอาประกันภัย โดยไม่จำกัดว่าจะเป็นภัยชนิดใด ดังนั้นภัยอะไรก็ตาม จึงสามารถนำมาทำประกันภัยได้หากเกิดความเสียหายขึ้น จึงเห็นได้ว่ากฎหมายประกันภัยมีการเปิดช่องให้สามารถนำภัยอะไรก็ตามที่เกิดขึ้นนั้นนำมาทำประกันภัยได้ทุกประเภทโดยไม่มีข้อจำกัด แต่ในทางปฏิบัตินั้นยังไม่มีมารับประกันภัยในความเสียหายดังกล่าว เนื่องจากความไม่ชัดเจนในรูปแบบการให้ความคุ้มครอง

4.2 วิเคราะห์ปัญหาเงื่อนไข ข้อจำกัด และข้อยกเว้นของกรรมธรรม์ประกันภัย

หากมีประเด็นเกิดขึ้นเกี่ยวกับธุรกิจประกันภัย ส่วนใหญ่นั้นเกิดขึ้นเนื่องมาจากเนื้อหาของกรรมธรรม์ประกันภัยที่มีความซับซ้อน เป็นการยากที่ผู้เอาประกันภัย จะเข้าใจได้จึงทำให้ถูกบริษัทประกันภัยเอาเปรียบ ถึงแม้ว่ากรรมธรรม์ประกันภัยในปัจจุบันของประเทศไทย จะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย ซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบและอนุมัติกรรมธรรม์ประกันภัยโดยเป็นการตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำออกไปใช้ ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 มาตรา 29 ได้กำหนดให้นายทะเบียนพิจารณาแบบและข้อความนั้นก่อน เพื่อมิให้บริษัทประกันภัยเอาเปรียบหรือมีข้อความคลุมเครือไม่ชัดเจน อันอาจทำให้เกิดข้อโต้แย้งเมื่อมีการเรียกร้องให้บริษัทประกันภัยชดเชยค่าสินไหมทดแทน ซึ่งเป็นมาตรการที่คุ้มครองผู้เอาประกันภัยในเบื้องต้น แต่ถึงอย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าจะมีหน่วยงานของรัฐเข้ามาดูแลในเรื่องของกรรมธรรม์ประกันภัย แต่ผู้เขียน ก็ยังเห็นว่าผู้เอาประกันภัยยังอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบหรือถูกเอาเปรียบจากบริษัทประกันภัย ซึ่งเป็นผู้กำหนดขึ้นแต่เพียงฝ่ายเดียว โดยผู้เอาประกันภัยไม่สามารถเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขได้และกรรมธรรม์ก็ได้มีการกำหนดไว้ล่วงหน้า จึงทำให้ผู้เอาประกันภัยเสียเปรียบและมีลักษณะที่ไม่เป็นธรรม แม้ว่าในเบื้องต้น แบบ หรือข้อความและเงื่อนไขต่าง ๆ จะได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนแล้วก็ตาม น่าจะเกิดความเป็นธรรมต่อผู้บริโภคแล้ว แต่ในความเป็นจริงแล้วหาได้มีความเป็นธรรมไม่ และผู้เอาประกันภัยก็ยังไม่ได้รับการคุ้มครองเท่าที่ควร ยกตัวอย่างเงื่อนไข ข้อยกเว้น ข้อจำกัด ดังต่อไปนี้

1. หน้าที่การรักษาสิทธิของบริษัทเพื่อการรับช่วงสิทธิ โดยค่าใช้จ่ายของบริษัทผู้เอาประกันภัยจะต้องกระทำทุกอย่างเท่าที่จำเป็นหรือเท่าที่บริษัทจะร้องขอให้ทำตามสมควร ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังการรับค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทเพื่อรักษาสิทธิของบริษัทในการเรียกร้องค่าเสียหายจากบุคคลภายนอก

2. การพิจารณารับรอง ทั้งนี้ผู้เอาประกันภัยยังมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามข้อรับรองต่าง ๆ ที่แนบท้ายกรรมธรรม์ประกันภัย ซึ่งหากเจตนาไม่ปฏิบัติตามข้อรับรองดังกล่าว จนเป็นเหตุให้ทรัพย์สินที่เอาประกันภัยนั้นมีความเสี่ยงภัยสูงขึ้น บริษัทมีสิทธิปฏิเสธการชดเชยค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายอันเนื่องมาจากความเสี่ยงภัยที่สูงขึ้นนั้น

3. เงื่อนไขการเรียกร้องและชดเชยค่าสินไหมทดแทน

- 1) หน้าที่ของผู้เอาประกันภัยในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทน

เมื่อเกิดความเสียหายขึ้นกรรมธรรม์ประกันภัยได้กำหนดให้ผู้เอาประกันภัยมีหน้าที่ดังต่อไปนี้ที่จะต้องปฏิบัติ

(1) ต้องแจ้งให้บริษัทรับประกันภัยทราบโดยไม่ชักช้าและต้องส่งมอบหลักฐานและเอกสารตามที่ระบุไว้ให้บริษัทภายในระยะเวลาที่กำหนด (ซึ่งแล้วแต่บริษัทประกันภัยจะกำหนด) เว้นแต่ผู้เอาประกันภัยมีเหตุอันสมควรไม่อาจกระทำการดังกล่าวได้ภายในเวลาที่กำหนดหรือภายในกำหนดเวลาที่บริษัทขยายให้โดยทำเป็นหนังสือทั้งนี้ด้วยค่าใช้จ่ายของผู้เอาประกันภัยเอง

ก. คำเรียกร้องเป็นหนังสือเกี่ยวกับความเสียหายซึ่งต้องแจ้งรายละเอียดแห่งทรัพย์สินที่สูญเสียวหรือเสียหายและมูลค่าความเสียหายของทรัพย์สินนั้น ๆ โดยละเอียดเท่าที่จะทำได้ตามมูลค่าในเวลาเกิดความเสียหายซึ่งไม่ได้รวมกำไร

ข. การประกันภัยอื่น ๆ รวมทั้งการประกันภัยไว้กับบริษัทประกันภัยอื่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่เอาประกันภัยภายใต้กรมธรรม์ประกันภัยฉบับนี้

(2) ต้องแสดง หรือจัดหา หรือแจ้ง หรือมอบให้บริษัทซึ่งพยานหลักฐานและรายการเพิ่มเติม เช่น แผนผัง รายการละเอียด สมุดบัญชี ใบสำคัญการบัญชี ใบกำกับสินค้า ต้นฉบับ คู่มือ หรือสำเนาแห่งเอกสารนั้น ๆ ข้อพิสูจน์และข้อความเกี่ยวกับการเรียกร้องและต้นเพลิงหรือสาเหตุที่ทำให้เกิดอัคคีภัยและเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความเสียหายตามที่บริษัทต้องการตามสมควรแก่กรณี ทั้งนี้ด้วยค่าใช้จ่ายของผู้เอาประกันภัยเอง

(3) จะต้องดำเนินการและยินยอมให้บริษัทหรือตัวแทนกระทำการใด ๆ ที่เหมาะสมในการป้องกันความเสียหายอันอาจเพิ่มขึ้น

2) วิธีการชดใช้โดยการเลือกทำการสร้างให้ใหม่หรือจัดหาทรัพย์สินมาทดแทน

บริษัทอาจจะเลือกทำการสร้างให้ใหม่หรือจัดหาทรัพย์สินมาทดแทนทรัพย์สินที่สูญเสียวหรือเสียหายทั้งหมดหรือส่วนใดส่วนหนึ่งแทนการจ่ายเงินชดใช้การสูญเสียวหรือการเสียหายที่เกิดขึ้นหรืออาจจะร่วมกับบริษัทประกันภัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกระทำการดังกล่าวก็ได้

แต่บริษัทไม่ผูกพันที่จะต้องจัดสร้างให้ใหม่ให้เหมือนกับทรัพย์สินเดิมหรือให้ครบถ้วนทุกประการเพียงแต่ว่าจัดไปตามแต่สภาพการจะอำนวย โดยบริษัทจะกระทำการให้สมเหตุสมผลที่สุดและไม่ว่ากรณีใด ๆ บริษัทไม่ผูกพันที่จะต้องทำการสร้างให้ใหม่เกินกว่ามูลค่าของทรัพย์สินในขณะที่เกิดความเสียหายหรือเกินกว่าจำนวนเงินซึ่งบริษัทได้รับประกันภัย

ถ้าบริษัทเลือกที่จะทำการสร้างให้ใหม่ หรือจัดหาทรัพย์สินมาแทน ผู้เอาประกันภัยโดยค่าใช้จ่ายของตนเองจะต้องจัดหาแปลน แผนผัง รายละเอียดประกอบแปลน ปริมาณ ขนาดและรายละเอียดอื่น ๆ ตามที่บริษัทต้องการให้แก่บริษัท และการกระทำใด ๆ ที่บริษัทได้ทำไปหรือสั่งให้ทำไป เพื่อที่จะพิจารณาทำการสร้างให้ใหม่ หรือจัดหาทรัพย์สินมาแทน ไม่ถือว่าเป็นการเลือกโดยบริษัทในอันที่จะทำการสร้างให้ใหม่หรือจัดหาทรัพย์สินมาทดแทน

ในกรณีที่บริษัทไม่สามารถที่จะจัดทำโครงสร้างให้ใหม่หรือซ่อมแซมทรัพย์สินที่เอาประกันภัยนี้ เพราะเหตุว่ามีเทศบัญญัติหรือกฎข้อบังคับใด ๆ บัญญัติไว้ในเรื่องแนวของถนนหรือการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งอื่น ๆ บริษัทจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่จำเป็นเพื่อการสร้างให้ใหม่หรือซ่อมแซมทรัพย์สินนั้น ๆ ให้คืนสภาพเดิมหากทำได้ตามกฎหมาย

แต่อย่างไรก็ตามวิธีการชดเชยค่าสินไหมทดแทนเหล่านี้บริษัทประกันภัยจะชดเชยด้วยวิธีการใดนั้นขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้รับประกันแต่เพียงฝ่ายเดียว จึงทำให้มีข้อโต้แย้งจากฝ่ายผู้เอาประกันภัยได้ว่าเขาไม่ได้รับความเป็นธรรม โดยที่ผู้เขียนเห็นว่าน่าจะเป็นปัญหามากที่สุดคือการซ่อมแซมหรือการทำให้กลับคืนสภาพเดิม บริษัทผู้รับประกันภัยอาจทำการไม่ดีเท่าที่ควรเพราะว่ายังไม่มีหลักเกณฑ์มาควบคุมการจัดการซ่อมแซม

4. สิทธิของบริษัทในซากทรัพย์สินที่ได้รับ ความเสียหาย

เมื่อมีความเสียหายใดเกิดขึ้นแก่ทรัพย์สินที่เอาประกันภัย ผู้เอาประกันภัยจะลดทั้งทรัพย์สินที่เอาประกันภัยนั้นไม่ได้และบริษัทอาจจะ

- 1) เรียกร้องให้ส่งมอบทรัพย์สินที่ได้เอาประกันภัยแก่บริษัท
- 2) เข้ายึดถือครอบครองทรัพย์สินที่ได้เอาประกันภัยและสำรวจ จัด คัด เลือก โยกย้าย หรือจัดการอย่างใดอย่างหนึ่งแก่ทรัพย์สินนั้น
- 3) ขายหรือจำหน่ายซึ่งทรัพย์สินที่ได้เอาประกันภัย เพื่อประโยชน์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง บริษัทอาจใช้สิทธิที่มีอยู่ตามเงื่อนไขได้ตลอดเวลา นับตั้งแต่เกิดความเสียหายจนกว่าสิทธิเรียกร้องในความเสียหายนั้น ๆ จะตกลงกันได้เป็นเด็ดขาดหรือได้มีการบอกกล่าวเป็นหนังสือจากผู้เอาประกันภัยว่าได้สละสิทธิที่จะเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนตามกรมธรรม์ประกันภัย

การใช้สิทธิของบริษัทข้างต้นจะไม่ก่อให้เกิดความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นแก่บริษัทและจะไม่ทำให้สิทธิของบริษัทในการที่จะอ้างเงื่อนไขแห่งกรมธรรม์ประกันภัยเพื่อโต้แย้งการเรียกร้องใด ๆ ลดน้อยลง

4.3 วิเคราะห์ประเด็นปัญหาความหมายของคำว่า “การจลาจล” – “การก่อการร้าย” ที่บริษัทประกันภัยยกขึ้นมาเป็นข้อต่อสู้และยกเว้นความรับผิด

จากกรณีที่ผู้ประกอบการย่านราชประสงค์ที่ได้รับผลกระทบจากการชุมนุม ได้เป็นโจทก์ยื่นฟ้องบริษัทประกันภัยเป็นจำเลย เนื่องจากบริษัทประกันภัยไม่ชำระค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ประกอบการกรณีที่ได้รับ ความเสียหายจากการชุมนุม โดยบริษัทประกันภัยได้ยกข้อต่อสู้ว่า

“ ความเสียหายของโจทก์ (ผู้ประกอบการ) เกิดขึ้นและเป็นผลมาจากการกระทำที่มีวัตถุประสงค์ในทางการเมือง ที่มีสาเหตุมาจากการก่อความไม่สงบของประชาชนถึงขนาดลุกฮือ

ต่อต้านรัฐบาล และเป็นการก่อการร้ายของกลุ่มคนเสื้อแดง หรือแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) เพื่อต่อต้านรัฐบาล จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบตามกรรมธรรม์ประกันภัยที่ไม่คุ้มครองภัยก่อการร้าย และยังไม่มียุติเกี่ยวกับภัยที่เกิดขึ้น และยังไม่มีการจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่โจทก์ ภายใต้กรรมธรรม์ประกันภัยความเสี่ยงภัยทุกชนิด จำเลยจึงไม่อาจจ่ายค่าสินไหมทดแทนไปตามกรรมธรรม์ใดกรรมธรรม์หนึ่ง เพราะอาจทำให้จำเลยเสียดสิทธิในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากผู้รับประกันภัยได้ จำเลยไม่ได้ตั้งใจหรือละเว้นเพิกเฉยต่อข้อเรียกร้องโจทก์ และค่าเสียหายที่โจทก์เรียกมาสูงเกินกว่าความเสียหายที่โจทก์ได้รับ จึงขอให้พิพากษายกฟ้อง ”

จากข้อต่อสู้ของบริษัทประกันภัยดังกล่าวจะเห็นว่าบริษัทประกันยกข้อต่อสู้ว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นเป็น “การก่อการร้าย” ซึ่งเป็นข้อยกเว้นความรับผิดชอบของบริษัทประกันภัยที่ได้ระบุไว้ในกรรมธรรม์ประกันภัย (ความเสี่ยงภัยทุกชนิด)

โดยผู้เขียนได้นำความหมายของคำว่า “การก่อการร้าย” และ “การจลาจล” เพื่อพิจารณาว่าการชุมนุมที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2553 นั้นว่าเป็นการชุมนุมในความหมายใด

คำว่า “การก่อการร้าย” (Terrorism) เป็นคำที่ยังไม่มีการจำกัดความในกฎหมายอาญาที่มีผลผูกมัดตามกฎหมายและได้รับการยอมรับอย่างสากล¹³⁸ การจำกัดความโดยทั่วไปของการก่อการร้ายนั้นหมายถึงเพียงพฤติกรรมรุนแรงซึ่งมีเจตนาที่จะก่อให้เกิดความกลัว กระทำการเพื่อจุดประสงค์ทางศาสนา การเมืองหรืออุดมการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นการกระทำที่จงใจหรือไม่ใส่ใจต่อความปลอดภัยของผู้ที่ไม่เกี่ยวข้อง (พลเรือน) และกระทำโดยองค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานของรัฐใด ๆ

“การก่อการร้าย” เป็นข้อกล่าวหาทางการเมืองและอาชญากรรม¹³⁹ ซึ่งยังเป็นการทำให้การให้คำจำกัดความที่แม่นยำยิ่งยากขึ้นไปอีก การศึกษาได้พบการจำกัดความ “การก่อการร้าย” มากกว่า 100¹⁴⁰ แบบ แนวคิดของการก่อการร้ายนั้นอาจเป็นหัวข้อโต้เถียงด้วยตัวของมันเอง เนื่องจากมันถูกใช้อย่างบ่อยครั้งโดยหน่วยงานของรัฐเพื่อลดความชอบธรรมของศัตรูการเมืองหรืออื่น ๆ และ

¹³⁸ Angus Martyn, The Right of Self-Defence under International Law-the Response to the Terrorist Attacks of 11 September, Australian Law and Bills Digest Group, Parliament of Australia Web Site, 12 February 2002.

¹³⁹ Hoffman, Bruce “*Inside Terrorism*” Columbia University Press 1998 ISBN 0-231-11468-0. p. 32. See review in The New York Times Inside Terrorism

¹⁴⁰ Record, Jeffrey (2003, December). “Bounding the Global War on Terrorism.”

มีศักยภาพที่จะเพิ่มความชอบธรรมให้แก่รัฐในการใช้กำลังกับผู้ต่อต้าน ซึ่งการใช้กำลังเช่นนี้อาจถูกอธิบายว่าเป็นการสร้าง “ความกลัว” ขึ้น โดยศัตรูการเมืองนั้นด้วย

การก่อการร้ายเป็นการกระทำโดยองค์กรการเมืองอย่างกว้างขวางเพื่อสนับสนุนเป้าหมายของตนเอง ซึ่งมีการดำเนินการทั้งพรรคการเมืองฝ่ายซ้ายและฝ่ายขวากลุ่มชาตินิยม กลุ่มศาสนา กลุ่มปฏิวัติ และรัฐบาลซึ่งปกครอง ลักษณะทั่วไปคือการใช้ความรุนแรงอย่างขาดการพิจารณาต่อผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเพื่อจุดประสงค์ในการเพิ่มความเป็นที่รู้จักให้กับกลุ่ม แนวคิด หรือบุคคล

ความหมายของการก่อการร้ายในสหราชอาณาจักรเมื่อปี 1989 ได้แก่ “การใช้ความรุนแรงเพื่อเป้าหมายทางการเมืองและรวมไปถึงการใช้ความรุนแรงโดยมีวัตถุประสงค์ให้สาธารณะหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสาธารณะตกอยู่ในความหวาดกลัว”

ต่อมาสหราชอาณาจักรได้ปรับเปลี่ยนนิยามของการก่อการร้ายที่ใช้เมื่อปี 1989 ในในปี 2000 และใช้จนถึงปัจจุบันดังนี้ “การก่อการร้ายหมายถึง การใช้กำลังหรือภัยคุกคามที่เกิดขึ้นจากการใช้กำลังซึ่งมุ่งเน้นสร้างอิทธิพลกดดันรัฐบาลหรือผู้เกี่ยวข้องต่อสาธารณะซึ่งการใช้กำลังหรือภัยคุกคามดังกล่าวถูกดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์ให้เป็นการแพร่หลายหรือเป็นที่ยอมรับในเหตุปัจจัยทางการเมือง ศาสนา และลัทธิความคิด และการกระทำนั้นเกี่ยวข้องกับความรุนแรงอย่างยิ่งต่อบุคคล เกี่ยวข้องกับการทำลายล้างที่รุนแรงต่อทรัพย์สิน ทำให้ชีวิตของบุคคลอยู่ในอันตราย ยกเว้นชีวิตของบุคคลที่เป็นผู้ก่อการร้าย ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสุขภาพชีวิตและความปลอดภัยของสาธารณะ แทรกแซงหรือขัดขวางระบบอิเล็กทรอนิกส์”

ความหมายของการก่อการร้ายในกลุ่มประเทศยุโรปซึ่งใช้บังคับเมื่อปี 2001 ระบุว่า “กิจกรรมการก่อการร้ายคือ การกระทำที่มีเจตนาที่จะทำลายและสร้างความไม่มั่นคงต่อโครงสร้างพื้นฐานทางการเมือง รัฐธรรมนูญ เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ”

ความหมายของการก่อการร้ายที่สถาบันสืบสวนหรือ FBI ของประเทศสหรัฐอเมริกาใช้ ได้แก่ “การใช้กำลังและความรุนแรงที่ผิดกฎหมายต่อบุคคลและทรัพย์สิน เพื่อขู่เข็ญหรือบังคับรัฐบาลหรือพลเมืองหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของรัฐบาลหรือพลเมืองเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการเมืองและสังคม”

ในส่วนของกฎหมายไทยกำหนดไว้กว้างขวางมาก โดยกำหนดให้ลักษณะความผิดที่กำหนดว่า เป็นการก่อการร้าย มีดังนี้¹⁴¹

¹⁴¹ ชำนาญ จันทร์เรือง, กรุงเทพฯธุรกิจ.

1. ใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำการใดอันก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ต่อร่างกายอย่างร้ายแรง หรือต่อเสรีภาพ
2. การกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงแก่ระบบขนส่งสาธารณะ โทรมนาคม หรือโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสาธารณะ
3. การกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของรัฐ หรือบุคคล หรือต่อสิ่งแวดล้อม ที่อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ
4. มีพฤติการณ์อันเชื่อได้ว่า ได้มีการขู่เข็ญว่าจะกระทำการก่อการร้ายจริง
5. การสะสมกำลังพลหรืออาวุธ การจัดหาหรือรวบรวมทรัพย์สิน ให้หรือรับการฝึก หรือการสมคบกัน หรือการยุยงประชาชน หรือการปกปิด หรือการให้การสนับสนุนในการทำความผิดดังกล่าวข้างต้น เพื่อเตรียมการก่อการร้าย

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นคือความหมายของการก่อการร้ายที่ประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ ใช้ เช่น ในสหราชอาณาจักร ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศในสหภาพยุโรป รวมทั้งประเทศไทย

ส่วนคำว่า “การจลาจล” เป็นรูปแบบหนึ่งของการก่อความไม่สงบต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทรัพย์สินหรือประชาชน ซึ่งมีลักษณะเป็นการปรากฏตัวออกมาทันใดของกลุ่มคนที่ไม่มีการจัดระเบียบและahunหันพลันแล่นที่จะใช้ความรุนแรง ถึงแม้ว่าอาจมีคนหรือกลุ่มคนพยายามที่จะนำหรือควบคุมการจลาจล แต่ส่วนใหญ่แล้วการจลาจลมักไร้ระเบียบเป็นธรรมดาและแสดงพฤติกรรมรุนแรง

การจลาจลมักเกิดขึ้นเป็นปฏิกิริยาจากการได้รับความเดือดร้อนหรือการแสดงความไม่เห็นด้วย ในประวัติศาสตร์ การจลาจลเกิดขึ้นเนื่องจากได้รับค่าแรงต่ำหรือคุณภาพชีวิต รัฐบาลการกดขี่ ภาษีหรือการเกณฑ์ทหาร ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มเชื้อชาติ การขาดแคลนอาหารหรือความขัดแย้งทางศาสนา ผลจากการแข่งขันกีฬาหรือความไม่พอใจกับช่องทางของกฎหมายผ่านการแสดงความคับข้องใจ

การจลาจลมักเกี่ยวข้องกับการทำลายทรัพย์สินของรัฐหรือเอกชน ทรัพย์สินที่ตกเป็นเป้าหมายโดยเฉพาะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับสาเหตุของการจลาจลและการโน้มเอียงทางความคิด เป้าหมายสามารถรวมไปถึงร้านค้า รถยนต์ ร้านอาหาร สถาบันของรัฐหรือสิ่งก่อสร้างทางศาสนา

ผู้ก่อการจลาจลจำนวนหนึ่งก่อนข้างมีความชำนาญในการทำความเข้าใจและการสกัดยุทธวิธีที่ตำรวจใช้ในสถานการณ์จลาจล คู่มือสำหรับการจลาจลให้ประสบความสำเร็จสามารถเข้าถึงได้บนอินเทอร์เน็ต คู่มือเหล่านี้ยังกระตุ้นให้ผู้ก่อการจลาจลนำสื่อเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องด้วย

เนื่องจากพบว่าการมีกล้องไปด้วยจะมีความปลอดภัยและได้รับความสนใจมากกว่า พลเมืองที่มีกล้องวิดีโอยังสามารถมีผลกระทบต่อทั้งผู้ก่อการจลาจลและตำรวจได้¹⁴²

จากนิยามความหมายของการก่อการร้ายและการจลาจลที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าการชุมนุมที่เกิดขึ้นของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2553 นั้นจึงมีหน้าที่จะใส่การก่อการร้ายตามความหมายที่กล่าวมาข้างต้น แต่หากพิจารณาถึงความหมายของคำว่า จลาจล แล้วผู้เขียนเห็นว่าน่าจะใช้โดยผู้เขียนขอเสนอเหตุการณ์ที่ถือว่าใกล้เคียงกับเหตุการณ์การชุมนุมที่เกิดขึ้นคือ เหตุการณ์จลาจลแทนทาลัมในวันที่ 29 มิถุนายน 2529 ที่จังหวัดภูเก็ต¹⁴³ ที่ผู้ชุมนุมพยายามจุดไฟเผาศาลากลางและกักตัวนักข่าว ทำลายทรัพย์สินของทางราชการป้อมตำรวจและไฟสัญญาณจราจรและยังจุดไฟเผาโรงงานแทนทาลัมและยังขัดขวางไม่ให้เจ้าหน้าที่ดับเพลิงเข้าไปปฏิบัติงานอีกและยังบุกทำลายโรงแรมภูเก็ตเมอร์ลินก่อให้เกิดความเสียหายหลายพันล้านบาททั้งที่สาเหตุที่เกิดขึ้นก็มีสาเหตุมาจากการแข่งขันทางการเมืองเช่นกัน¹⁴⁴ โดยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าวได้ใช้คำว่า เป็นเหตุจลาจล จะเห็นได้ว่าการชุมนุมที่เกิดขึ้นทั้งสองนั้นมีลักษณะที่คล้ายกันแต่บทสรุปไม่เหมือนกันจากที่กล่าวมา ทำให้เห็นถึงที่มาของปัญหา คือ ความไม่ชัดเจนของนิยามความหมายของคำว่า “จลาจล” และ คำว่า “การก่อการร้าย”

และเมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2556 ศาลแพ่งได้อ่านคำพิพากษาคดีหมายเลขดำที่ ผบ. 1212/2555 ที่บริษัท สรรพสินค้าเซ็นทรัล จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ฟ้องบริษัท เทเวศประกันภัย จำกัด (มหาชน) เป็นจำเลย เพื่อขอให้ชำระค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยทรัพย์สินและประกันภัยก่อการร้าย กรณีเกิดเพลิงไหม้ห้างสรรพสินค้าเซน ย่านแยกราชประสงค์ เมื่อวันที่ 19 พ.ค. 2553 เป็นเงิน 1,712,199,701.85 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี รวมทั้งขอให้จำเลยชำระค่าเสียหายเชิงลงโทษให้แก่โจทก์ไม่เกิน 2 เท่าของค่าเสียหายที่แท้จริง จากเหตุการณ์ที่แกนนำ นปช. ประกาศยุติการชุมนุมขับไล่รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ในขณะนั้น หลังถูกกำลังเจ้าหน้าที่รัฐกดดันกระชับพื้นที่เพื่อสลายการชุมนุม กระทั่งเกิดเหตุการณ์บานปลายนำไปสู่การวางเพลิงเผาห้างเซ็นทรัล เวสต์

ศาลพิเคราะห์พยานหลักฐานแล้ว คดีมีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า ความเสียหายที่โจทก์ได้รับเป็นข้อยกเว้นความรับผิดชอบกรรมธรรม์ประกันภัยความเสียหายทุกชนิดหรือไม่ ศาลเห็นว่า

¹⁴² วิกีพีเดีย. Bessel, Richard Emsley, Clive. (2000). *Patterns of Provocation: Police and Public Disorder*. Berghahn Books. ISBN 1571812288.

¹⁴³ ประทุมพร วัชรเสถียร. (ม.ป.ป.). “วิกฤตการณ์แทนทาลัมคำถามจากสามัญสำนัก.” *มติชน*.

¹⁴⁴ กองบรรณาธิการ. (2529, กรกฎาคม). “เบื้องหลังแทนทาลัมความขัดแย้งทางธุรกิจตามวิถีทางประวัติศาสตร์.” *ผู้จัดการรายเดือน*, 3 (34). หน้า 55.

ทางนำสืบของจำเลยไม่ปรากฏชัดว่า การก่อวินาศกรรมหรือเหตุการณ์รุนแรง เป็นการกระทำของผู้เข้าร่วมชุมนุมคนใดหรือเป็นการสั่งการโดยแกนนำให้ผู้เข้าร่วมชุมนุมกระทำการนั้น ส่วนที่แกนนำกลุ่มคนเสื้อแดงหรือ นปช. ปราศรัยแม้จะมีเนื้อหาส่งเสริมความรุนแรง แต่อยู่บนเงื่อนไขว่าถ้ามีการสลายชุมนุมหรือมีการทำร้ายคนเสื้อแดงก็จะเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงขึ้น การปราศรัยของแกนนำดังกล่าวเป็นการทำเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการสลายการชุมนุมตามที่คาดว่าจะเป็นจริง จึงจะถือว่าเป็นการกระทำเพื่อผลทางการเมืองย่อมไม่ได้ การชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดงเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องให้รัฐบาลยุบสภาเพื่อจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่และการเลือกตั้งใหม่นั้น ก็ไม่แน่ชัดว่าฝ่ายใดจะชนะและได้จัดตั้งรัฐบาลต่อไป

ส่วนการที่รัฐบาลประกาศขอให้ผู้ชุมนุมยุติการชุมนุมแต่ผู้ชุมนุมไม่ยุติแล้วยังคงใช้พื้นที่สาธารณะชุมนุมกันต่อไป ซึ่งหากขัดคำสั่งรัฐบาลหรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่บุคคลอื่น หรือจะมีความผิดเกี่ยวกับกฎหมายใดย่อมเป็นอีกเรื่องหนึ่งต่างหาก การชุมนุมเช่นนี้ไม่ได้มีลักษณะเป็นการข่มขู่เพื่อผลทางการเมือง หรือเป็นการชุมนุมเพื่อให้รัฐบาล หรือสาธารณชนตกอยู่ในภาวะตื่นตระหนกหวาดกลัว การชุมนุมของกลุ่มคนเสื้อแดงก่อนเกิดเหตุจึงยังรับฟังไม่ได้ว่าเป็นการกระทำการก่อการร้าย แต่เป็นความปั่นป่วนวุ่นวายที่อยู่ในความหมายของคำว่า “จลาจล”

จึงพิพากษาให้จำเลยชำระเงินแก่โจทก์หรือสำนักทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์รวม 1,977,305,182.59 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี นับตั้งแต่วันฟ้อง วันที่ 17 พ.ค. 2555 ไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ให้จำเลยชำระค่าฤชาธรรมเนียมแก่ศาลในนามโจทก์ และจ่ายค่าทนายความโจทก์ 60,000 บาท

4.4 ปัญหาการชดใช้และกำหนดค่าสินไหมทดแทน

ประเภทของความเสียหายทั้งก่อนและหลังจากเกิดเหตุการณ์การชุมนุมแบ่งเป็นประเภทความเสียหายดังต่อไปนี้

1. ความเสียหายต่อตัวอาคาร
2. ความเสียหายต่ออุปกรณ์ภายในอาคาร
3. ความเสียหายต่อตัวสินค้า
4. ค่าขาดประโยชน์นำมาหาได้
5. ค่าเช่าสถานที่
6. ค่าจ้างคนงาน

สำหรับความเสียหายต่อตัวอาคาร อุปกรณ์ภายในอาคาร สินค้า ผู้เขียนเห็นว่าผู้ประกอบการสามารถพิสูจน์ความเสียหายได้ง่ายเพราะประเมินความเสียหายจากสิ่งที่มีมองเห็นและ

ขณะทำกรรมธรรม์ประกันภัยทรัพย์สินแต่ละประเภทที่ได้เอาประกันภัยไว้ก็ได้ระบุจำนวนความรับผิดชอบไว้ว่าเป็นจำนวนเท่าไรหากมีความเสียหายเกิดขึ้น แต่การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและกำหนดค่าสินไหมทดแทนของประเทศไทยนั้นใช้หลักการชดใช้ค่าเสียหายตามความเป็นจริงเป็นข้อกำหนดทั้งนี้ เพื่อมิให้ผู้เอาประกันภัย หรือผู้รับประกันภัยได้รับกำไรจากการทำประกันภัยอันจะเป็นเหตุที่จูงใจให้มีการเกิดภัยโดยเจตนาเพื่อหวังจะได้รับประโยชน์จากการทำประกันภัย

ในกรรมธรรม์ประกันภัยบริษัทรับประกันจะกำหนดจำนวนเงินที่ต้องชดใช้ไว้หากเกิดความเสียหายขึ้น แต่จำนวนเงินที่กำหนดไว้ในกรรมธรรม์ไม่ถือว่าเป็นจำนวนเงินที่แน่นอนที่ต้องชดใช้เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน การกำหนดค่าเสียหายจะต้องกระทำอีกครั้งหนึ่ง โดยถือตามมูลค่าของวัตถุที่เอาประกันภัยในเวลาและสถานที่ที่เกิดวินาศภัยเป็นสำคัญแล้วจึงมากำหนดเป็นจำนวนค่าเสียหายที่ผู้รับประกันภัยจะต้องชดใช้ให้ ดังนั้นเมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน จึงต้องมีการกำหนดค่าสินไหมทดแทนกันใหม่อีกครั้งว่าทรัพย์สินที่เอาประกันภัยมีราคาเท่าไรในเวลาและสถานที่ที่ความเสียหายเกิดขึ้น

ปัญหาประการแรกจากหลักการดังกล่าว คือ บริษัทประกันภัยก็ได้ใช้หลักการนี้ในการจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้ประกอบการที่ได้รับ ความเสียหาย ทำให้ผู้เสียหาย (ผู้ประกอบการ) เห็นว่าเขาควรที่จะได้รับการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนมากกว่าที่บริษัทประกันภัยจ่ายให้

ปัญหาที่สองคือ เมื่อผู้ประกอบการไม่สามารถยอมรับกับค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวได้ก็เกิดมีการฟ้องร้องต่อศาลทำให้ผู้ประกอบการต้องเสียค่าทนายความว่าคดี เพื่อหาข้อยุติสำหรับค่าสินไหมทดแทนโดยให้ศาลเป็นผู้กำหนดค่าสินไหมทดแทน

ดังนั้น ปัญหาของผู้ประกอบการคือ ปัญหาของการจ่ายค่าสินไหมทดแทนไม่เกินความเป็นจริง และผู้ที่ได้รับประโยชน์จากหลักการดังกล่าวก็คือบริษัทประกันภัย

สำหรับค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้, ค่าจ้างคนงาน, ค่าเช่าสถานที่นั้น ในทางปฏิบัติประเทศไทยยังมีได้มีบริษัทรับประกันแห่งใดรับประกันความเสียหายในกรณีนี้เนื่องจากไม่สามารถเอาประกันได้ ไม่สามารถพิสูจน์ถึงความเสียหายที่แท้จริงได้ และเป็นความเสียหายในอนาคต หากมีการรับประกันภัยสำหรับความเสียหายดังกล่าวเบี้ยประกันภัยก็ต้องสูงตามความเสี่ยงนั้นไปด้วย